

Sygn. akt I PK 265/18

## POSTANOWIENIE

Dnia 18 czerwca 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dawid Miąsik

w sprawie z powództwa Zespołu Szkół Ogólnokształcących nr [...] w T.  
przeciwko L.D-S.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń  
Społecznych w dniu 18 czerwca 2019 r.,

skargi kasacyjnej pozwanej od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i  
Ubezpieczeń Społecznych w T.

z dnia 22 marca 2018 r., sygn. akt IV Pa [...],

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od powódki na rzecz pozwanej kwotę 500 (pięćset)  
złoty tytułem częściowego zwrotu kosztów zastępstwa  
procesowego w postępowaniu kasacyjnym.**

### UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w T. wyrokiem z 22 marca 2018 r., IV Pa [...] oddalił apelację L.D. (pозwana) od wyroku Sądu Rejonowego w T. z 20 grudnia 2017 r., IV P [...] w sprawie o zwrot nienależnie pobranej odprawy wraz z odsetkami.

Oddalając apelację od tego wyroku, Sąd drugiej instancji kierował się następującą argumentacją. Po pierwsze, w sprawie nie znajdował zastosowania art. 411 pkt 1 k.c. Sąd Okręgowy zwrócił uwagę, że pozwana usiłowała przeforsować koncepcję, zgodnie z którą powód - wypłacając na podstawie art. 20 ust. 2 Karty Nauczyciela odprawę pieniężną z tytułu rozwiązania umowy o pracę z

pozwaną – wiedział, że nie był zobowiązany do wypłaty tego świadczenia, ponieważ miał świadomość, że przyczyna wypowiedzenia umowy o pracę (zmiany organizacyjne wynikające z ograniczenia godzin dydaktycznych z matematyki) była nierzeczywista i pozorna. Tymczasem powodowy pracodawca był zobligowany do wypłacanie pozwanej odprawy w konsekwencji złożenia oświadczenia o rozwiązaniu stosunku pracy z pozwaną. Wypowiedzenie umowy o pracę z przyczyn niedotyczących pracownika jest zaś ważne i skuteczne do momentu wzruszenia go przez pracownika w postępowaniu sądowym. Pracodawca był więc zobowiązany do wypłaty pozwanej świadczenia, którego zwrotu dochodzi w niniejszej sprawie. Okoliczność, że podstawa do spełnienia tego świadczenia opadła w późniejszym terminie, nie ma znaczenia dla zastosowania art. 411 pkt 1 k.c. Po drugie, w sprawie nie znajdował zastosowania art. 411 pkt 2 k.c., ponieważ obowiązek wypłaty odprawy z art. 20 ust. 2 Karty Nauczyciela nauczycielowi, z którym rozwiązano stosunek pracy w trybie art. 20 ust. 1 pkt 2 Karty Nauczyciela, wynika z przepisów prawa. W orzecznictwie Sądu Najwyższego wyjaśniono zaś jednoznacznie, że pracownik, który wnosi o przywrócenie do pracy, musi liczyć się z tym, że powództwo zostanie uwzględnione a wtedy odpadnie podstawa do wypłaty odprawy i zaktualizuje się obowiązek zwrotu tego świadczenia (wyroki Sądu Najwyższego: z 26 czerwca 2006 r., II PK 330/05; z 3 października 2005 r., III PK 82/05).

Pozwana zaskarżyła wyrok Sadu drugiej instancji skargą kasacyjną w całości. Wnosząc o przyjęcie skargi do rozpoznania powołała się na potrzebę rozstrzygnięcia istotnego zagadnienia prawnego, potrzebę wykładni przepisów prawa budzących poważną wątpliwość interpretacyjne jak również na oczywistą zasadność skargi. Jako zagadnienia prawne wskazano problemy: 1) czy pracodawca jest zobowiązany do wypłaty pracownikowi odprawy na podstawie art. 20 ust. 2 Karty Nauczyciela, gdy ma świadomość już w dacie sporządzenia pracownikowi wypowiedzenia umowy o pracę (oraz w datach późniejszych, gdy dokonuje kolejnych czynności), że wskazana przyczyna wypowiedzenia była nieprawdziwa?; 2) czy w sytuacji, gdy pracodawca miał świadomość, że nie zachodzą przyczyny rozwiązania stosunku pracy z art. 20 ust. 1 pkt 2 Karty Nauczyciela, to wypłata odprawy z art. 20 ust. 2 Karty Nauczyciela powinna zostać

oceniona na podstawie art. 411 pkt 2 k.c. w zw. z art. 300 k.p.? Jako przepis wymagający wykładni wskazano art. 411 pkt 1 k.c. w związku z art. 300 k.p. w zakresie wyjaśnienia jaki moment jest właściwy dla uznania, że spełniający wiedział, że nie był do świadczenia zobowiązany. Natomiast oczywistej zasadności skargi pozwana upatrywała w nieuwzględnieniu przez Sąd drugiej instancji orzekający w sprawie o zwrot odprawy ustaleń postępowania sądowego w sprawie o przywrócenie do pracy.

Zespół Szkół Ogólnokształcących nr [...] w T. wniósł o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna pozwanej nie kwalifikowała się do przyjęcia celem jej rozpoznania. Zaskarżony wyrok opiera się na argumentacji potwierdzonej w dotychczasowym orzecznictwie Sądu Najwyższego. Pomijając orzeczenia przywołane w uzasadnieniu wyroku Sądu drugiej instancji, przypomnieć należy, że przykładowo także w wyroku z 1 kwietnia 2015 r., II PK 134/14 wyjaśniono, że wadliwe (niezgodne z prawem) wypowiedzenie umowy o pracę jest czynnością skuteczną w tym sensie, że prowadzi do rozwiązania stosunku pracy. Aktywuje to po stronie pracodawcy obowiązek wypłaty pracownikowi świadczeń przewidzianych w przepisach prawa. Do momentu wzruszenia czynności prawnej jaką jest wypowiedzenie stosunku pracy, czynność ta jest ważna, nawet jeżeli jest wadliwa (z uwagi na brak podstaw do wypowiedzenia stosunku pracy). Wadliwość ta pozwala pracownikowi wzruszyć tą czynność w drodze powództwa o przywrócenie do pracy. Gdy roszczenie takie zostanie przez sąd uznane za zasadne, dochodzi do restytucji stosunku pracy, a dopiero wówczas odpada podstawa świadczenia wypłaconego przez pracodawcę tytułem rozwiązania stosunku pracy. Gdyby dopiero w tym momencie pracodawca zdecydował się na wypłatę odprawy można byłoby mówić, że wypłacił świadczenie wiedząc, że nie jest do tego zobowiązany. W sytuacji natomiast, gdy pracodawca rozwiązuje stosunek pracy z pracownikiem, choćby uczynił to wadliwie, to nie ma podstaw do zastosowania art. 411 pkt 1 k.c.

Z tych samych przyczyn w takich sprawach jak niniejsza Sąd Najwyższy nie znajduje podstaw dla zastosowania art. 411 pkt 2 k.c.

Mając powyższe na względzie, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji, odstępując od obciążania pozwanej częścią kosztów zastępstwa procesowego strony powodowej.